

Programmi tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2010–31.12.2010

1. Ühiskonna teadlikkus töökeskkonnast ja töösuhetest on tõusnud

1.1. Töökeskkonna terviseriskide vähendamisele suunatud ennetuskampaaniate läbiviimine ja messidel osalemine

Töökeskkonna erinevate riskide käsitlemisel Eesti ettevõtetes pööratakse vähe tähelepanu psühhosotsiaalsetele riskidele, kuna neid on raske hinnata ja nende esinemisest ja tervisemõjust teatakse vähe. Samas on psühhosotsiaalsete riskide tervisemõju ning mõju töövõimele ja tööga rahulolule paljude teadusuuringute alusel märkimisväärne.

Teadlikkuse tõstmiseks ja tööstressi tervisemõju vähendamiseks kavandatakse 2010. aastal läbi viia laiemale avalikkusele suunatud tööstressi ennetamise kampaania.

Psühhosotsiaalsete riskide haldamist käsitleti põhjalikult (teemapäevana) ka Euroopa Ühenduse Vanemtööinspektorite Komitee (SLIC) istungil novembris 2009, mille tulemusi ja soovitus võtame arvesse meie kavandatavas kampaanias.

Teiseks sisendiks kampaaniasse on 2009. aasta ESF programmi „Tööga seotud terviseriskide vähendamine ja töösuhete kvaliteedi parandamine 2009” raames toimuv tööga seotud psühhosotsiaalsete faktorite levimuse uuring, mis annab ülevaate töötajate hinnangutest tööga seotud psühhosotsiaalsetest riskidest ja nende tervisemõjust. Uuringu tulemina valmib ettevõtte enesehindamiseks sobiv küsimustik..

Kampaania käigus jagatakse tööelu osapooltele üldist teavet tööstressi põhjustest ja tervisemõjust, töötatakse välja ettevõtte psühhosotsiaalsete faktorite taseme hindamiseks sobiv veebipõhine töövahend ning jagatakse teavet psühhosotsiaalsete faktorite juhtimiseks ettevõtetes.

Teine ennetuskampaania järgib Euroopa Vanemtööinspektorite Komitee (SLIC) otsust korraldada kampaania eesmärgiga tõsta teadlikkust erinevate kemikaalide riskide hindamisest. Kemikaale kasutatakse töökeskkonnas paljudes tegevusvaldkondades ja sagedased on probleemid tegevusaladel, kus neid kasutatakse teiste toodete valmistamisel või teenuste osutamisel. Seetõttu on kampaania sihtgrupiks igapäevaselt erinevaid kemikaale kasutavad ettevõtted nt ilu- ja puhastusteeninduse ettevõtted, autoremonditöökojad jne.

Kampaania viiakse läbi kõigis Euroopa Ühenduse riikides. Selle ettevalmistamiseks on moodustatud SLIC-i töögrupp, mis koordineerib täpsemate juhiste ja materjalide väljatöötamist. Tavapäraselt töötatakse materjalid välja inglise keelsetena, mida igal riigil on õigus tõlkida oma riigi keelde.

Eestis viiakse kemikaalide riskide hindamise kampaania käigus läbi teabepäevi ning tõlgitakse, trükitakse ja levitatakse teabematerjale.

Tööinspeksioon osaleb suurematel ehitusmessidel (kevadell Tallinnas, sügisel Tartus). Messidel jagatakse infomaterjale, antakse tööohutuse-, tervishoiu- ja töösuhetealast nõu ning tutvustatakse Tööinspeksiooni poolt pakutavaid teenuseid nii töötajatele kui ka tööandjatele. Koostatakse ka vastavasisuline infobrošüür, mis koondab põhilise informatsiooni Tööinspeksiooni ja selle poolt pakutavate teenuste kohta.

1.1.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Tööstressi kampaania materjalide koostamine	1.01–31.03.2010	Video Brošüür 3000 eks Plakat 600 tk Interaktiivne veebipõhine hindamisinstrument	Toimub teavituskampaania uuel sotsiaalpartneritega kokkulepitud teemal
Tööstressi kampaania läbiviimine	1.04–30.04.2010	Konverents Meediakajastused	
Kemikaali ohutuse kampaania materjalide tõlkimine ja trükkimine		Brošüür 1000 eks Plakat 300 tk	
Kemikaaliohutuse kampaania läbiviimine	1.09–31.10.2010	Teabepäevad 12 Meediakajastused (sihtkontrollid)	
Tööinspeksiooni ja selle teenuseid tutvustava brošüüri koostamine ja trükkimine	1.01–31.03.2010	Brošüür 2000 eks	
Kahel ehitusmessil osalemine	7.–10.04.2010	Tööinspeksiooni stendi on külastanud ja infot saanud vähemalt 1000 inimest	

1.2 Töökeskkonna parimate praktikate kogumine ja levitamine

Euroopa ühenduse tervishoiu ja tööohutuse strateegias (aastateks 2007-2012) kutsutakse liikmesriike üles kajastama oma töökeskkonna strateegia prioriteetsetes suundades selliste vahendite rakendamist, mis tagaks õigusaktide järgimise kõrgendatud taseme, sealhulgas heade tavade levitamise kohalikul tasemel.

2009. aastal loodi ESFi programmi „Tööga seotud terviseriskide vähendamine ja töösuhete kvaliteedi parandamine 2009” raames parimate praktikate andmebaas, mida arendatakse süstemaatiliselt ja täiendatakse ohutute ning tervisthoidvate töökohtade näidete ja tutvustustega. Rubriigist saab parimaid praktikaid otsida alateemade kaupa ning loodud parima praktika esitamise vormi kasutades saab teada anda ka oma ettevõtte heast tavast. Samuti kasutatakse inspektorite kaasabi parimate praktikate väljatoomisel. Andmebaas on kasulik infoallikas nii tööandjatele kui ka töötajatele.

Esitatud kirjelduste toimetamine ja kategoriseerimine toimub jooksvalt Tööinspeksiooni poolt. Lisaks töötatakse välja parimate rakenduste tunnustamise süsteem. Viiakse läbi parimate praktikate hindamine ja tunnustamine ning seda kajastatakse meedias.

1.2.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
1.Parimate praktikate kogumine	01.01–31.12.2010	Andmebaas sisaldab 50 praktika kirjeldust	Jätkub järgmisel perioodil
2. Praktikate tõlkimine vene keelde	01.01–31.12.2010	Kogutud parimate praktikate kirjeldused on vene keelde tõlgitud.	Jätkub järgmisel perioodil
3.Parimate praktikate konkurss ja tunnustamine	01.09–30.10.2010	Konkurss on läbi viidud ja parimad ettevõtted on saanud tunnustuse	Jätkub järgmisel perioodil

1.3. Töösuhete probleemsetele aspektidele suunatud teavituskampaniad

Töösuhete teavitustegevuses keskendutakse töö- ja puhkeajaga seotud küsimustele.

Töö- ja puhkeaja nõuetest kinnipidamine on oluline töötaja tervise seisukohast. Nii tööandjad kui ka töötajad ei pööra sageli töö- ja puhkeaja järgmisele vajalikku tähelepanu. Töötajad on sageli nõus suurema sissetuleku eesmärgil töötama pikemates vahetustes ja tegema ületunnitööd. Töötajate teadlikkus töö- ja puhkeaja õiguslikust regulatsioonist on vähene, mis võimaldab neid rakendada tööle pikemateks vahetusteks, saamata selle eest seaduses ettenähtud hüvitist. Teabepäevi kavandatakse läbi viia vähemalt 8 maakonna keskses: Tallinnas (3), Tartus (2), Viljandis, Pärnus, Haapsalus, Kuressaares, Jõhvis, Rakveres ja Narvas.

1.3.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Materjalide väljatöötamine	01.03–30.04.2010	Teabepäevade ettekanne	Jätkub teavitustegevus
Meediakajastused	01.05–30.06.2010	Vähemalt 20 meediakajastust	
Teabepäevad	01.05–31.05.2010	12 teabepäeva läbi viidud	

1.4. Töökeskkonna ja töösuhete portaali ideekavandi väljatöötamine ja elektroonilise infokirja väljaandmise jätkamine

Tööinspektsiooni koduleheküljel on nii tööandjatele kui ka töötajatele peamiseks töökeskkonna ja töösuhetealase info hankimise allikaks. Eesmärk on arendada ja täiendada Tööinspektsiooni kodulehte nii, et see toimiks kogu töökeskkonda ja töösuheteid puudutava infoportaalina Eestis.

Selleks on kavas põhjalikumalt analüüsida tööandjate, töötajate ning meie partnerite infovajadust ning koostada kõigi huvipoolte vajadusi arvestav kodulehe kavand. See peaks kajastama kodulehe info parema leidmise huvides uuendatud ülesehitust, uusi linke oluliste valdkondade infoallikatega ning huvipoolte soovile vastavate täiendavate praktiliste juhendmaterjalide loetelu.

2009. aastal programmis „Tööga seotud terviseriskide vähendamine ja töösuhete kvaliteedi parandamine 2009” pandi alus Tööinspeksiooni elektroonilisele infokirjale, mis koondab endas töökeskkonna ja tööohutusteemalisi uudiseid ja teated. Infokiri on lugejate poolt hästi vastu võetud ning infokirja listiga on paari kuu jooksul läbi veebilehe www.ti.ee liitunud juba üle 700 inimese. Infokirja on plaanis edasi arendada ja täiendada vastavalt lugejate ootustele. 2010. aastal on plaanis välja anda 6 numbrit infokirja.

1.4.1. Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Portaali ideekavandi ja rakendusplaani väljatöötamine	01.05–01.12.2010	Ideekavand ja rakendusplaan on valmis	Järgmisel perioodil IT lahenduse hange
Elektroonilise infokirja väljaandmine	01.01–31.12.2010	6 numbrit infokirja	Tegevus jätkub järgmises perioodid

2. Töösuhete õiguslane nõustamine on kvaliteetne ja kättesaadav

2.1 Nõustamisteenuse osutamine

Arvestades töötajate ja tööandjate püsivalt suurt vajadust selgituste osas uue töölepingu seaduse rakendamisel, jätkab TI nõustamisteenuse osutamist samas mahus võrreldes 2009. aastaga. Tööinspeksiooni kõik tööinspektor-juristid osutavad 60% ulatuses oma tööajast järgmisi teenuseid: nõustamine infotelefonil, vastamine e-kirjadele, nõustamine vastuvõtul. Infotelefoni vastamiseks koostatakse täpsustatud ajakava, arvestades, et vastamine oleks tagatud igal tööpäeval ajavahemikus 10.00 - 15.00. Samuti koostatakse juristide vastuvõttude inspeksioonipõhised ajakavad, e-kirjadele vastamise ajakava.

2.1.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Nõustamisteenuse osutamise ajakavade koostamine	01.01–30.01.2010	Koostatud on järgmised ajakavad: <ul style="list-style-type: none"> - infotelefoni vastamise ajakava - vastuvõttude ajakavad) - e-kirjade vastamise ajakavad) 	Tegevus jätkub järgmisel perioodil. Vajadusel tehakse ümberkorraldusi.
Nõustamisteenuse osutamine	01.01–31.12.2010	- infotelefonil on vastatud 30 000 selgitustaotlusele	Tegevus jätkub 2011. aastal, täpsustatakse teenuse edasise

		- vastatud on 5 500 e-kirja teel saabunud selgitustaotlusele - vastuvõttudel on nõustatud 7 000 kodanikku	osutamise maht
--	--	--	----------------

2.2 Nõustamisteenuse kvaliteedi tagamine

Nõustamisteenuse kvaliteedi tagamiseks kirjeldatakse nõustamisteenuse kvaliteedi standardid ja luuakse süsteem kvaliteedi jälgimiseks. Teenuse osutajatele töötatakse välja elektroonilised abimaterjalid (töölepingu seaduse kaust Tööinspektsiooni infosüsteemis).

Nõustamise kvaliteedi tagamise oluliseks osaks on juristide regulaarsed koolitused (kirjeldatud punkti 5.1 all) ja töösuhete õiguslaste seisukohtade kujundamise nõupidamised. Infotelefoni nõustamisteenuse osutamisel varustatakse tööinspektor- juristid töötingimuste parandamiseks vajalike tehniliste abivahenditega (kõrvaklapid ja mikrofon).

2.2.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Kvaliteedistandardi väljatöötamine ja kirjeldamine	01.01–30.04.2010	Nõustamisteenuse kvaliteedistandardi kirjeldused	Kvaliteedistandardit ajakohastatakse teenuse arendamisel
Kvaliteedi monitooring	01.04–31.12.2010	Monitooring on läbi viidud. Monitooringu tulemused hinnatud	Kvaliteedi monitooring toimub teenuse pakkumisel
Nõustamise kvaliteedi suurendamine	01.01–31.03.2010	Tööinspektor-juristid on varustatud vajalike tehniliste abivahenditega.	Järgmises perioodis toimub varustuse uuendamine vastavalt vajadustele

3. Tööandjate ja töökeskkonnaspetsialistide pädevus töökeskkonna riskide juhtimisest on kasvanud

3.1 Töökeskkonnaspetsialistide koolituse korraldamine

Töetervishoiu ja tööohutuse seadus sätestab, et töökeskkonnaspetsialist on töökeskkonna alal pädev insener või muu töökeskkonnaõpetust saanud spetsialist ettevõttes, keda tööandja on volitanud täitma töetervishoiu- ja tööohutuslaseid ülesandeid. Seni pole töökeskkonnaspetsialistidele spetsiaalset täiendkoolitusvõimalust pakutud, kuigi nõudlus ja vajadus selle järele on olemas. Selleks on ettevalmistavas perioodis töötatud välja koolitusprogramm ja 2009. aastal viidi läbi pilootkoolitused ESF programmi „Töoga seotud terviseriskide vähendamine ja töösuhete kvaliteedi parandamine 2009” raames. Koolitustest saadud tagasiside oli sisendiks koolitusprogrammi täiendamiseks.

Täiendatud koolitusprogrammi alusel plaanitakse 2010. aastal koolitada 10 gruppi töökeskkonnaspetsialiste neist 4 gruppi Tallinnas, 2 gruppi Tartus, 2 gruppi Pärnus ja 2 gruppi Jõhvis. Töökeskkonnaspetsialistide 120-tunnine koolitus sisaldab endas 70 tundi auditoorset õpet, mis on jagatud viieks 2-päevaseks tsükliks. Samuti on kavandatud 50 tunni ulatuses kodutööd. Koolitus lõpeb eksamiga.

Pilootkoolituse korraldamiseks oli 2009. aastal valitud suuremas osas iga teema kohta 2 lektorit, kelle taset hinnati peale pilootkoolituste lõppu. Arvestades koolitusmahu suurenemist ja pilootkoolitusel antud hinnanguid, korraldatakse uus lektorite valik. Lektorite taset ja koolituse läbiviimist hinnatakse tagasiside ankeetidega ja loengute jälgimisega.

Töökeskonnaspetsialistide koolitusvajaduste alusel töötatakse välja täiendkoolituse valikmoodulid. 2010. aastal töötatakse välja kuni 4 valikmoodulit, valitakse antud teemadel pädevad lektorid ja viiakse läbi 10 koolitust. Kavandatud on vajadustele vastavatel teemadel erinevate valikmoodulite alusel 200-220 töökeskonnaspetsialisti süvakoolitus.

3.1.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkumine järgmisel perioodil
Koolitajate lisavalik	01.01–30.04.2010	Kõik teemad on kaetud vähemalt 3 koolitajaga	
Koolituste läbiviimine	01.01–31.12.2010	200 üldmooduli (120tundi) läbinud ja eksami sooritanud töökeskonna spetsialisti	Tegevused jätkuvad kogu programmi perioodil 2010-2014 a.
Valikmoodulite väljatöötamine ja koolitajate valik	01.01–31.12.2010	Nelja valikmooduli sisukirjeldused	Valikmoodulite alusel koolitamine jätkub kogu programmi perioodi jooksu. Valikmoodulite teemavalik tuleneb töökeskonnaspetsialistide koolitusvajadustest.
Koolituste läbiviimine	01.01-31.12.2010	200 valikmooduli läbinud töökeskonna spetsialisti	Tegevused jätkuvad kogu programmi perioodil 2010-2014 a.

3.2 Väikeettevõtete juhtide koolituse korraldamine

Väikeettevõtete juhtide koolitamiseks on välja töötatud 32 h programm ja 2009.a sügisel viiakse läbi pilootkoolitused ning täiendatakse vajadusel programmi. 2010.a korraldatakse koolitus 10 grupile kokku 200-le väikeettevõtte juhile. Koolitusi viiakse läbi Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis vastavalt soovijate arvule. Võimalik on koolituste korraldamine ka teistes linnades.

3.2.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkub järgmisel perioodil
Väikeettevõtete juhtide koolituste ajaplaani koostamine	01.01–31.01.2010	2010.a ajaplaan	Tegevus jätkub kogu programmi perioodil 2010 - 2014 a.
Koolituse osalejate	01.01–	Koolitusgrupid on	Tegevus jätkub kogu

registreerimine	30.09.2010	komplekteeritud	programmi perioodil 2010 - 2014 a.
Koolituste läbiviimine	01.01– 01.12.2010	Koolitatud on 200 väikeettevõtete juhti	Tegevus jätkub kogu programmi perioodil 2010 - 2014 a.
Kokkuvõtete tegemine	01.12– 31.12.2010	Kokkuvõtte on tehtud	Tegevus jätkub kogu programmi perioodil 2010 - 2014 a.

3.3 Kutsekoolide tööhutusõpetajate täiendkoolituse programmi väljatöötamine ja pilootkoolituse läbiviimine

Tööelu osapoolte teadlikkuse tõstmiseks on otstarbekas käsitleda tööhutuse teemasid põhjalikult ka kutseõppe raames. Selle taseme parandamiseks on kavandatud välja töötada kutsekoolide tööhutuse õpetajatele täiendkoolituse programm ja selle alusel viia läbi pilootkoolitus koolitusprogrammi hindamiseks. Programmis koostamisel kasutatakse töökeskkonnaspetsialistide koolitustelt saadud kogemusi ja õppekava formaati. Tegevus on kooskõlastatud Riikliku Eksami ja Kvalifikatsiooni Keskuse (edaspidi *REKK*) kutsehariduse osakonnaga.

3.3.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkub järgmisel perioodil
Kutsekoolide tööhutuse õpetajate õppeprogrammi väljatöötamine	01.01– 31.05.2010	Väljatöötatud ja REKK-s kooskõlastatud täiendkoolituse programm	
Koolituse osalejate registreerimine	31.05– 01.08.2010	Koolitusgrupid on komplekteeritud	
Koolituste läbiviimine	01.08– 01.12.2010	Koolitatud on 20 kutsekoolide tööhutusõpetajat	Tegevuse võtab üle REKK
Kokkuvõtete tegemine	01.12– 31.12.2010	Kokkuvõtte on tehtud	

3.4 Koolitusteemade käsitlemise ühtlustamine ja koolitajate koolituse korraldamine

Kvaliteetse koolitustulemuse saamiseks koolitatakse lektoreid täiskasvanuõppe erinevate aspektide osas. Samuti on oluline teemade ühtlustamine ja seostamine sama või seotud teemade käsitlemisel. Selleks on kavas läbi viia lektorite koolitusi ja aruteluringe. Täpsem koolitusvajadus selgub peale pilootkoolituste tagasiside hindamist.

3.4.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkub järgmisel perioodil
Lektorite koolituse ettevalmistamine ja läbiviimine	01.01– 31.12.2010	Korraldatud koolitus	

Aruteluringide läbiviimine	01.01–31.12.2010	Vähemalt 5 teemade kaupa	Tegevus jätkub vastavalt vajadusele
----------------------------	------------------	--------------------------	-------------------------------------

4. Tööinspeksiooni toimimine on asjatundlik ja efektiivne

4.1 Tööinspeksiooni ametnike koolitamine

Tööinspeksiooni avalikku teenust osutavatele ametigruppidele kavandatakse koolitused vastavalt nende kompetentside tasemele ja arenguveestluse käigus kokkulepitud arengu eesmärkidele. Koolituse prioriteetide määratlemisel arvestatakse ka 2010. aastal kavandatud kampaaniate ja sihtkontrollide eesmärkidega ning Tööinspeksiooni pikema arenguperspektiiviga. Koolitused korraldatakse enamasti ametigruppide või inspeksioonide lõikes. Kavandatakse vähemalt kaks kogu tööinspeksiooni hõlmavat koolitusüritust.

Osadele ametnikele on hädavajalik ka keeleoskuse täiendamine. Eriti puudutab see vene keele oskust nõustamisteenuse osutamisel ning inglise keele oskust teiste riikide kogemuste ja valdkonna arenguga kursis olemiseks. Kuna inspektorid paiknevad erinevates maakondades, rakendame erialase sõnavara omandamiseks e-õppe võimalusi.

Koolitusplaan koostatakse arenguveestluste tulemuste alusel 2010. aasta jaanuari alguses. Planeerimisel arvestatakse 4-5 päeva ametigrupi spetsiifilist koolitust, millele lisandub 2-3 päeva kogu inspeksioonile suunatud koolitusi ja vajadusel lisaks ka ca 10 ametniku keeleõpe.

4.1.1 Läbiviidavad tegevused

Tegevuse nimetus	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev	Tegevuse indikaator	Tegevuse jätkub järgmisel perioodil
Koolitusplaani koostamine	01.01–31.01.2010	Kooskõlastatud koolitusplaan	Tegevus jätkub kogu programmi perioodi jooksul
Koolituste läbiviimine	01.01–31.12.2010	Koolitatud 120 ametnikku vastavalt koolitusplaanile	Tegevus jätkub kogu programmi perioodi jooksul